

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2011. év január hó 11. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A rágalmazás vétsége miatt folyamatban volt büntetőügyben a magánvádló által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság 4.B.IV.1468/2007/27. számú, illetve a Fővárosi Bíróság 20.Bf.IV.7987/2009/2. számú végzését - az I. rendű és a II. rendű terhelt tekintetében - hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítványozó, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság - a magánvádló vádindítványa alapján eljárva - a 2009. június 10-én kihirdetett 4.B.IV.1468/2007/27. számú végzésével az I. rendű terhelt és a II. rendű terhelt ellen, rágalmazás vétsége miatt indult büntetőeljárást megszüntette.

A magánvádló fellebbezése alapján eljárva a Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság a 2009. szeptember 8-án meghozott 20.Bf.IV.7987/2009/2. számú végzésével az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

Az elsőfokú végzéssel megállapított - és a másodfokú bíróság által is irányadónak tartott - tényállás lényege a következő.

A magánvádló 2007. november 19-én terjesztett elő az I. rendű és a II. rendű terhelt ellen, rágalmazás vétsége miatt magánindítványt.

A magánindítvány szerint a 2007. október 18-án munkaügyi perben tartott bírósági tárgyaláson a terhelték tanúként sértő, valótlan kijelentéseket tettek a magánvádlóra.

A munkaügyi per felperese a magánvádló, alperese pedig egy társasház. A társasház és a magánvádló, illetve annak Bt.-je között 2004. óta megbízási szerződés volt gondnoki, házfelügyelői és takarítói - tevékenységi jegyzékben részletezett - feladatok ellátására. A felperes kereseti kérelme munkabér, valamint egyéb járandóságok megfizetésére és egyéb járulékos kérdések tisztázására irányult.

A magánindítvány - és a magánvádló által ahhoz csatolt, munkaügyi bíróság tárgyalásáról felvett jegyzőkönyv - szerint a magánvádló által sérelmezett kijelentések a következők:

Az I. rendű terhelt elmondta, hogy a magánvádló nem takarított rendszeresen; ugyan folyamatosan a lakásában kellett volna tartózkodnia, azonban saját maga tapasztalta, hogy este $\frac{1}{2}$ 8-8 óra között nem volt otthon, sötét volt a lakás, nem égett a villany.

Azt is hallotta, hogy a magánvádló nem tartózkodott éjszaka sem a lakásban, Újpalotán kukáztak az élettársával. A lift koszos volt, amíg a magánvádló náluk dolgozott, nem volt tiszta a ház sem, és el is járkált otthonról, pedig ezt nem tehetne volna meg.

A közös képviselő közleményét a magánvádló kijavította, áthúzta, felülírta és a saját nevét írta oda.

A II. rendű terhelt előadta, hogy a lift általában koszos volt, a magánvádló nem tartózkodott a házban, leállította a liftet, amely miatt gyalog kellett az emeletre felmenni, valamint megakadályozta a biztosító kijövetelét is. Valótlanul állította, hogy a pincében több alkalommal kikapcsolta a világítást, hogy akkor kerültek a csótányok a házba, mikor a magánvádló ott dolgozott és hogy teljesen tönkreteszi a szolgálati lakást.

A közös képviselő hirdetményét kijavította.

Az elsőfokú bíróság jogi értékelése szerint a terhelték magatartása - jogellenesség hiányában - nem bűncselekmény. Ezért az eljárást - a Btk. 10. §-ára tekintettel - a Be. 267. § (1) bekezdés a) pontja alapján megszüntette.

Kifejtette, hogy - amint azt a BH 2009/135. szám alatt közzétett eseti és EBH 1011. számú elvi határozat szemlélteti - következetes ítélkezési gyakorlat, hogy jogellenesség hiánya miatt nem valósít meg bűncselekményt, aki hatóság előtt folyamatban lévő eljárás során, az őt megillető jogok keretei között, az ügy tárgyára vonatkozóan, az ügy tisztázása érdekében tesz tényállítást.

Az I. rendű és a II. rendű terhelt bírósági tárgyaláson, tanúként tett vallomást. A munkaügyi perben – a kereseti kérelem tárgya kapcsán – tisztázandó kérdés volt a magánvádló szerződéses kötelessége, feladatainak mikénti ellátása. Ehhez képest pedig a magánvádló által sérelmezett nyilatkozatok a munkaügyi per tárgyával összefüggésben álltak.

A másodfokú bíróság mindezzel egyetértett, azzal hogy a jogellenesség (társadalomra veszélyesség) hiánya folytán a bűncselekmény hiánya miatt való megszüntetés jogalapja a Be. 6. § (3) bekezdés a) pontja.

Utalt még arra, hogy a terheltek által tanúként elmondottakat a munkaügyi bíróság az ítéletében bizonyítékként figyelembe vette, értékelte. A sérelmezett kijelentések megtételére az ügygel szoros összefüggésben, teljes mértékben az ügy elbírálásához szükséges keretek között került sor.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a magánvádló mindkét terhelt terhére, a 2010. március 16-án postára adott, március 18-án érkezett beadványában terjesztett elő felülvizsgálati indítványt az eljárás megszüntetése miatt bűnösség megállapítása érdekében.

Indokai szerint a terheltek által a munkaügyi perben előadottak között valótlan, megalázó és becsület csorbítására alkalmas tény volt, hogy a magánvádló nem takarított rendesen, nem tartózkodott folyamatosan a szolgálati lakásban, a lift koszos volt, teljesen tönkretette a szolgálati lakást, a magánvádló közös képviselősege alatt jelentek meg a csótányok.

Mindemellett szintén valótlan és sértő tény állítása volt az I. rendű terhelt részéről, hogy a magánvádló nem végezte jól a munkáját, belejavított a közös képviselői közleménybe, több alkalommal nem tartózkodott otthon.

Mindezek megvalósítják a rágalmazás vétségét.

A Legfelsőbb Bíróság az ügyben a Be. 420. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, melyen a terheltek védője az indítványt alaptalannak tartotta és a megtámadott határozat hatályban tartását indítványozta. Eseti döntésre is hivatkozva kifejtette, hogy a sérelmezett nyilatkozatok nem alkalmasak a becsület csorbítására.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

Előzetesen a Legfelsőbb Bíróság vizsgálta a magánvádló felülvizsgálati indítványának joghatályosságát. A Be. 418. § (1) bekezdése alapján felülvizsgálati indítványt a terhelt terhére a jogerős határozat közlésétől számított 6 hónapon belül lehet előterjeszteni.

A másodfokú bíróság 2009. szeptember 8-án tanácsülésein hozta meg határozatát. Az iratokból megállapítható, hogy a másodfokú bíróság intézkedett határozatának a magánvádló részére történő kézbesítéséről. Az iratokban lévő kézbesítési bizonyítvány alapján a másodfokú - jogerős - határozat kézbesítése a magánvádló részére 2010. január 13-án történt. Ehhez képest pedig joghatályos a magánvádló 2010. március 16-án postára adott, és 2010. március 18-án bírósághoz érkezett felülvizsgálati indítványa.

Nem sértett azonban büntető anyagi jogszabályt az eljáró bíróság, amikor - mindkét terhelttel szemben - bűncselekmény hiányában megszüntette a büntetőeljárást.

A Btk. 179. § (1) bekezdése alapján rágalmazást követ el, aki valakiről, más előtt, a becsület csorbítására alkalmas tényt állít vagy híresztel, vagy ilyen tényre közvetlenül utaló kifejezést használ.

Kétségtelen és egyébként a magánvádló által sem vitatott, hogy a sérelmezett kijelentéseket a terheltek - a magánvádló és a társasház közti foglalkoztatási viszony, illetve a magánvádló munkabér igénye tárgyában folyamatban lévő - munkaügyi perben, tanúként történt kihallgatásuk során tették. Mindezt az irányadó tényállás rögzíti.

Ehhez kötődő következetes ítélkezési gyakorlat, hogy eleve, közvetlenül kizárja az egyébként becsület csorbítására objektíve alkalmas tartalmú tényközlés jogellenességét, ha az peres, vagy más jogilag szabályozott eljárásban, jogosultság, illetve kötelezettség gyakorlása során, az adott eljárás tárgyát képező ügy érdemével szoros összefüggésben állóan történt.

Ilyennek tekintendő többek között a jelentéstételi, feljelentési, bejelentési, tanúzási, hivatali, munkaköri kötelezettség teljesítése. [HGY 4., 87., 295. 1011. II.; BH 1991/338., 1994/295., 2009/135.] Ezekben az esetekben a cselekmény társadalomra veszélyessége hiányzik. Jelen ügyben is erről van szó.

Együttes feltétel, hogy

- olyan eljárásról legyen szó, melyben az elkövetőt kötelezettség terheli, köteles vallomást tenni, számot adni, avagy védekezési jog illeti meg;

- az elkövető és a sértett egyaránt ugyanazon eljárás tárgya szempontjából legyen érintett, eljárási helyzetük, szerepük azonban közömbös (alanyi összefüggés);
- az elkövető nyilatkozata az adott eljárás tárgyához tartozó legyen (tárgyi összefüggés); továbbá
- a megtett nyilatkozat az elkövető valamely legális érdekével indokolható, nem öncélú, és nem gyalázkodó tartalmú.

Jelen ügyben - amint azt az eljárt bíróság is kifejtette - valamennyi feltétel adott. Következésképpen a terheltek magatartása nem jogellenes, tehát bűncselekményt sem valósít meg, ezért a velük szemben indított eljárás megszüntetése nem törvénysértő, hanem törvényszerű.

Ekként a Legfelsőbb Bíróság - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat - mindkét terhelt tekintetében - a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2011. január 11.

Dr. Demeter Ferencné s.k. a tanács elnöke, Dr. Márki Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Varga Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági tisztviselő
N-né TH